

Toimitusehtojen tarkistuslista

► Tarkistuslista sopimukseen sisällytettävien toimitusehtojen tarkistamiseen.

Yritys:	Ryhmä/arvioija:
Tarkastelun kohde:	Päiväys:

Yritysten välisessä kaupassa tarvitaan toimitusta selventäviä sääntöjä. Toimitusehdot käsittävät mm. toimitustavan, toimituspaikan, toimituslausekkeen ja toimitusajan määrittelyn (ks. "Toimitusajan tarkistuslista" –kortti). Kotimaan kauppaa varten on laadittu toimituslausekekokoelma Finnterms-ehdot ja vastaavasti ulkomaan kauppaa varten Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) laatimat Incoterms -ehdot. Käy läpi seuraava toimitusehtoihin liittyvä kysymyslista. Tarkista, onko sopimuksissanne otettu huomioon kaikki olennaiset tekijät. Arviointiasteikko: kyllä = asia on kunnossa, ei = asia täytyy selvittää. Kirjaa perustelut, lisätiedot ja päätökset asioiden hoitamisesta erilliselle paperille tai esimerkiksi työvälinesarjaan sisältyvälle riskienhallintatoimenpiteiden yhteenvetolomakkeelle, jotta ne eivät unohdu.

	Kyllä	Ei	Ei koske meitä
1. Onko sovittu, mitkä ovat myyjän ja ostajan velvollisuudet?	☐	☐	☐
2. Onko määritelty selkeästi, mitä toimitetaan?	☐	☐	☐
3. Onko selvitetty, miten tuote toimitetaan?	☐	☐	☐
4. Tunnettaanko yleiset toimituslausekkeet?	☐	☐	☐
5. Tunnettaanko toimituslausekkeiden sisältö ja tarkoitus?	☐	☐	☐
6. Tiedetäänkö, mikä on toimituksen kriittinen piste?	☐	☐	☐
7. Onko toimituslausekkeet kirjattu sopimukseen huolellisesti?	☐	☐	☐
8. Ovatko toimituslausekkeet sopimuksen lähtökohtana sellaisinaan vai muutettuina?	☐	☐	☐
9. Onko tuotteen toimittaja määritelty?	☐	☐	☐
10. Onko tuotteen toimituspaikka määritelty?	☐	☐	☐
11. Onko sovittu selkeästi toimitusajasta?	☐	☐	☐
12. Onko sovittu toimenpiteistä, jos ei toimitus toteudukaan sovitusajaksi?	☐	☐	☐
13. Onko selvitetty, mitä vahinkoa yritykselle voi syntyä toimituksen viivästyksestä tai virheestä?	☐	☐	☐
14. Onko vakuutukset hoidettu?	☐	☐	☐
15. Riittääkö yrityksen osaaminen toimitusehdoista huolehtimiseen ?	☐	☐	☐
16. Onko yrityksellä asianmukaiset kuljetus- ja huolintasopimukset?	☐	☐	☐
17. Ovatko maksuehdot, toimituslausekkeet ja vakuutukset yhteenso- pivia?	☐	☐	☐
18. Onko hyvien toimitusehtojen merkitys kilpailukeinona ymmärretty?	☐	☐	☐

Lisätietoja:

1. Määrittele selkeästi myyjän ja ostajan tehtävät toimituksen toteutumiseksi. Selvitä, mitä toimitusvelvoite sisältää, milloin myyjän vaaranvastuu siirtyy, miten ostajan on myötävaikutettava toimitukseen jne.
2. Varmista, että toimitusehdoista selviää, mitä tavaraa tai palvelua toimitetaan. Määrittele ainakin toimitettavan tavaran laji, laatu, määrä, pakkaus jne.
3. Harkitse tilanteen mukaan, mikä on paras toimitustapa. Noutaako asiakas tuotteen, kuljetetaanko tai postitetaanko tavara vastaanottajalle, toimitetaanko tuote perille valmiiksi asennettuna jne.?
4. Kotimaan kauppaan on laadittu Finnterms -ehdot (esim. CIP, TOP) ja ulkomaankauppaa varten Incoterms -ehdot (esim. EXW, FOB, CIF). Ehtoja saa esim. vakuutusyhtiöistä, huolinta- ja kuljetusliikkeistä. Selvitä eri tavaratyyppien toimituksiin, eri markkina-alueille, eri asiakkaille jne. sopivimmat ehdot.
5. Toimituslausekkeista selviää miten kulut jakautuvat, kumman sopijapuolen kustannuksella hankitaan tarpeelliset asiakirjat (esim. vientilisenssit, alkuperätodistukset jne.) ja miten riski jakautuu osapuolten kesken. Riski tavarasta voi lausekkeen mukaan olla kuljetuksen aikana lähettäjällä, vastaanottajalla tai osan ajasta kummallakin.
6. Kriittinen piste on ajankohta, jolloin vastuu myyjän ja ostajan välillä siirtyy eli myyjän velvollisuudet päättyvät ja ostajan alkavat. Jokaisessa toimitusehtolausekkeessa oma selkeä rajansa vastuun siirtymisestä.
7. Toimitusehdosta on selvästi ilmevä sekä toimituslauseke että toimituspaikka, esim. DDU Turku.
8. Sopijat voivat keskenään sopia käytetyistä toimituslausekkeista ja niiden sisällöstä varsinaisista incoterms/finnterms -säännöistä poiketen. Ristiriitatilanteissa Incoterms säännökset kuitenkin ratkaisevat.
9. Määrittele tavaran toimittaja selkeästi. Yleensä toimittaja on tavaran myyjä, jolloin määrittelyongelmia ei ole. Jos toimituksen hoitaa joku ulkopuolinen, toimittaja voi olla eri kuin laskuttaja. Selvitä tällöin, kenen kustannuksella ja vastuulla toimitus tapahtuu.
10. Toimituslausekkeesta selviää, missä tavaran on oltava, jotta se katsotaan toimitetuksi vastaanottajalle, esim. DDU Turku. Ilman paikkakunnan mainintaa pelkän toimituslausekkeen käytöllä ei ole merkitystä (esim. pelkkä CIF ei kerro vielä mitään).
11. Määrittele toimitusajankohta eli selvennä mm. toimitusajankohdan alkaminen ja päättyminen.
12. Selvitä oikeudet, velvollisuudet, toimenpiteet jne. siltä varalta, jos toimitus ei sujukaan niin kuin piti. Liitä sopimusehtoihin Force majeure -ehto siltä varalta, että toimitus viivästyy ylivoimaisen esteen takia.
13. Jos toimitukset eivät toteudu sovitusti, tällä voi olla huomattavia vaikutuksia yrityksen kilpailukykyyn, yrityskuvaan jne. Toimituksiin pettyneet asiakkaat voivat esim. vaihtaa toimittajaa.
14. Varaudu riskeihin vakuuttamalla, jos mahdollista. Varmista, ettei tavaraa kuljeteta vakuuttamattomana missään kuljetusketjun vaiheessa. Kuljetusvakuutus voi olla kertakuljetus- tai vuosisopimusvakuutus.
15. Onko yrityksessä riittävästi asiantuntemusta huolehtia toimitusehtojen oikeellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta? Onko toimitusehtojen ja -lausekkeiden kirjaus asiantuntevan henkilön vastuulla?
16. Kuljetuksen ja toimituksen riskeihin kannattaa varautua käyttämällä tarkoituksenmukaisia toimitusehtoja ja -lausekkeita. Pienennä, jaa tai siirrä toimituksen ja kuljetuksen ajan vastuuta hyvillä kuljetus- ja huolintasopimuksilla. Varmista, että kuljetusasiakirjat (rahtikirjat jne.) ovat kunnossa.
17. Varmista, että käytät tarkoituksenmukaisinta, yhteensopivaa yhdistelmää kussakin sopimuksessa.
18. Oikein valitut ehdot voivat parhaimmillaan pienentää riskejä ja parantaa asiakassuhteita. Selvitä, mitkä ehdot milloinkin ovat varhimmat, nopeimmat, kustannuksiltaan edullisimmat jne.